

Ziņojuma tēzes

Arturs Priedītis

„Sociāli intelektuālie trendi un PR formālā izglītība”

- Kā zināms, PR vēsturiskā attīstība ASV XX gs. sākumā ir organiski vienota ar vairākiem svarīgiem sociāli intelektuālajiem trendiem tā laika dzīvē: masu sabiedrībai un masu kultūrai raksturīgo sociāli psiholoģisko īpašību zinātniskā izpratne, masu sabiedriskajai apziņai adekvāto komunikācijas tehnoloģiju zinātniskais pamatojums (*E.L.Bernays*: „sabiedriskās saskaņas konstruēšana”), dialoga filosofijas koncepcijas (dialogs ar sabiedrību, „svešo”, „citu”), industrijas masu produkcijas mārketinga un reklāmas teorētiskie risinājumi, sabiedriskās domas un publicitātes teorētiskā problemātika (*W.Lippmann*).
- Kā zināms, respektējot sociāli, politiski un ekonomiski svarīgos intelektuālos trendus, ASV apskaužami operatīvi radās ne tikai valsts prezidenta V.Vilsona dibinātā slavenā „*The Committee on Public Information*” (darbojās 1917.-1919.g.), bet arī PR formālās izglītības lekciju kursi (no 1923.g.) un programmas universitātēs.
- Kā zināms, Austrumeiropā (bijušajās sociālistiskajās valstīs un PSRS) PR attīstība pēc 1989.gada arī bija organiski vienota ar dominējošiem sociāli intelektuālajiem trendiem, kurus bez profesionālās sirdsapziņas pārmetumiem var integrēt zem viena karoga: pēc iespējas ātrāk pārņemt un savās jaunajās kapitālistiskajās valstīs nostiprināt Rietumu amerikāniskās dzīves formas visā to daudzveidībā. Protams, tas tika enerģiski darīts arī formālajā izglītībā, kad Rietumu izglītības arhetipi kļuva par modīgas atdarināšanas māniju (tajā skaitā PR formālajā izglītībā).
- Pēc 1989.gada Austrumeiropas izglītību un tajā skaitā arī PR izglītību kardināli sāka ietekmēt t.s. postmodernisma sociāli intelektuālais trends. Tā tipiska izpausme Rietumos ir ekstravagantu kursu veidošana, piemēram, ar tādiem nosaukumiem kā „Teksts – ķermenis – simulakrs – seksualitāte – vara”, „Teksts – ķermenis – hiperkompleksie skaitļi – fallos – Lakans” u.tml.
- 20.gs. beigās formālo izglītību konstruktīvi sāka ietekmēt tāds sociāli intelektuālais trends kā **kultūras determinisms** (plašāk par to skat.: www.spidolastelpa.narod.ru; „*CommunicatorR*”, 2008, 3 [sagatavošanā 2008.g.19.XII]): vienota kultūras loģika, atziņa, ka cilvēka esamības epicentrs pārceļas uz kultūru un kultūra kalpo kā analītiska konstrukcija, jēgas sakaru sistēma, sociālās darbības sistēmiskās saistības garants, sociālās projektēšanas bāze utt.
- Kultūras determinisma ietekme uz PR formālo izglītību acīmredzot vēsturiski pirmo reizi izpaudās to ASV universitāšu pieejā (no XX gs. 90.gadiem), kas PR studentus sāka atlasīt saskaņā ar t.s. kultūras/rases identitātes kritēriju, lai gatavotu attiecīgās rases/kultūras kadrus darbam attiecīgajā etniskajā vidē.
- Kultūras determinisma ietekme uz PR formālo izglītību realizējās Krievijas augstskolās, kuru studiju programmās ir obligāti jābūt kursam kulturoloģijā. Visjaunākajā laikā (2007.-2008.g.) vairākās Krievijas augstskolās tiek speciāli deklarēta un praktiski realizēta tēze, ka kultūra ir kļuvusi par mūsdienu pasaules galveno kategoriju.